

Комітет Верховної Ради України
з питань організації державної
влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та
містобудування

Рішення Комітету щодо
експертного висновку
до законопроекту № 14412

Згідно зі статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України, Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства, розглянув проект Закону України «Про засади розмежування та розподілу повноважень між рівнями публічного врядування» (реєстр. № 14412), поданий Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до пояснювальної записки проект Закону розроблений з метою визначення правових засад розмежування та розподілу повноважень органів місцевого самоврядування різних рівнів, а також органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на основі принципів субсидіарності та децентралізації, що сприятиме усуненню конфлікту компетенцій між різними рівнями та органами публічного врядування, підвищенню ефективності публічного врядування, забезпеченню доступності та якості надання публічних послуг, а також ефективному використанню бюджетних коштів.

У проекті Закону не виявлено корупціогенних факторів, що можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень.

Разом з тим, слід висловити зауваження щодо невизначеності у частині способу та меж пристосування органами місцевого самоврядування порядку реалізації делегованих повноважень.

Відповідно до статті 8 проекту Закону повноваження, делеговані місцевому самоврядуванню, – це повноваження органів виконавчої влади, передані державою органам місцевого самоврядування. Загальні вимоги до змісту, обсягу та механізму їх реалізації встановлюються законодавством України. При цьому

органи місцевого самоврядування не можуть змінювати зміст та обсяг реалізації делегованих повноважень, однак мають право пристосовувати спосіб (порядок) їх реалізації до місцевих умов (частина третя статті 8).

При цьому проект Закону не визначає, у який саме спосіб, у яких межах та до яких місцевих умов органи місцевого самоврядування можуть здійснювати таке пристосування. Відсутність чіткого врегулювання зазначених питань у проекті Закону може призвести до довільного тлумачення цієї норми та реалізації делегованих повноважень органом місцевого самоврядування в іншому порядку, ніж це передбачено нормативно-правовими актами.

Наприклад, на законодавчому рівні органам місцевого самоврядування делегується повноваження здійснювати державний архітектурно-будівельний контроль та проводити позапланові перевірки суб'єктів містобудування. Наразі у нормативно-правових актах чітко врегульовано строки (до 10 робочих днів) та підстави проведення позапланової перевірки, зокрема, за зверненнями фізичних чи юридичних осіб про порушення містобудівних вимог.

Незважаючи на чітку регламентацію порядку контролю, запропонована проектом Закону норма може створити ситуації, коли орган місцевого самоврядування змінюватиме, наприклад, підстави чи строки проведення такої перевірки посилаючись на пристосування до місцевих умов.

Крім того, положення частини третьої статті 8 проекту Закону не узгоджується з положеннями пункту 4 частини першої статті 13 проекту Закону, згідно з яким держава виключно законом передає повноваження місцевому самоврядуванню за умови, що зміст, обсяг та порядок їх реалізації встановлені законом. Підзаконні нормативно-правові акти можуть деталізувати процедури здійснення таких повноважень без зміни їх змісту та обсягу.

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет на своєму засіданні 7 квітня 2026 року (протокол № 205) дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України «Про засади розмежування та розподілу повноважень між рівнями публічного врядування» (реєстр. № 14412) **відповідає вимогам антикорупційного законодавства із зауваженням.**

Голова Комітету

Анастасія РАДІНА

